74.844/3

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft specifieke regelingen voor de toegang tot bestuursdocumenten

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De minister-president van de Vlaamse Regering is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel II.31 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De verplichting, vermeld in het eerste lid, doet geen afbreuk aan specifieke voorschriften voor het aanvragen van toegang tot bestuursdocumenten die door of krachtens een wet of decreet zijn opgelegd.".

Brussel, 13/10/23

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET BESTUURSDECREET VAN 7 DECEMBER 2018, WAT BETREFT SPECIFIEKE REGELINGEN VOOR DE TOEGANG TOT BESTUURSDOCUMENTEN

Samenvatting

Met dit ontwerp wordt uitdrukkelijk vastgelegd in het Bestuursdecreet dat bestaande dwingende wettelijke of decretale bepalingen die procedures vastleggen voor het verkrijgen van inzage in of afschrift van bestuursdocumenten, onverminderd blijven gelden.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. SITUERING

In bepaalde gevallen heeft de wet- of decreetgever het noodzakelijk geacht om specifieke regels vast te leggen voor de toegang tot (het verkrijgen van inzage in of een afschrift van) bepaalde informatie die de overheid bezit.

Het gaat daarbij per definitie om informatie die de overheid bezit in het kader van een specifieke overheidstaak, en waarvan de verwerking alleen toelaatbaar is met het oog op de uitoefening van die taak.

De wet of het decreet kan bijvoorbeeld vastleggen welke instanties kunnen beslissen over de toegang (wat impliceert dat de informatie niet bij andere overheidsinstanties kan opgevraagd worden), welke personen of instanties aanspraak kunnen maken op toegang (meestal belanghebbenden en/of overheidsinstanties die de informatie zelf nodig hebben voor het uitoefenen van hun wettelijke of decretale taak) en onder welke voorwaarden en modaliteiten.

Dikwijls gaat het daarbij om het regelen van de toegang tot individuele gegevens in databanken van de overheid (bevolkingsregister, kadaster, strafregister, …), maar het kan bijvoorbeeld ook gaan om voorschriften die opgelegd zijn in het algemeen belang of in het belang van de openbare orde (bijvoorbeeld om het geheim van het onderzoek te beschermen). Ook de inzagemogelijkheden in het gerechtelijk of strafrechtelijk dossier zijn wettelijk geregeld.

De beroepsinstantie openbaarheid van bestuur heeft in verschillende uitspraken bevestigd dat het bestuursdecreet (en eerder het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur) regelgeving die voorschriften of modaliteiten bevat voor het openbaar maken (raadplegen of afschrift bezorgen) onverlet laat, en de instanties er niet van ontslaat die regelgeving te eerbiedigen bij het nemen van beslissingen over openbaarmaking.

Het is m.a.w. niet de bedoeling dat bestaande dwingende wettelijke of decretale bepalingen die procedures vastleggen voor het verkrijgen van inzage in of afschrift van bestuursdocumenten, omzeild worden via de regelgeving openbaarheid van bestuur. Dit principe wordt nu uitdrukkelijk vastgelegd in artikel II.31 van het bestuursdecreet

Voor alle duidelijkheid: onder “specifieke voorschriften voor het aanvragen van toegang tot bestuursdocumenten” worden alleen voorschriften voor de

uitoefening van het recht op "passieve" openbaarheid van bestuur verstaan en niet de verplichtingen tot actieve openbaarmaking. Met andere woorden: een wettelijke of decretale verplichting om bepaalde informatie ter beschikking te stellen van het publiek, bijvoorbeeld in het kader van een openbaar onderzoek, kan geen afbreuk doen aan het recht van burgers om los van dat openbaar onderzoek een afschrift van die documenten te vragen.

Het spreekt vanzelf dat de wettelijke en decretale voorschriften voor het aanvragen van toegang tot bestuursdocumenten zelf ook conform artikel 32 van de Grondwet moeten zijn: ze mogen het principe van openbaarheid niet inperken zonder dat dat noodzakelijk is om andere gerechtvaardigde belangen te beschermen.

Deze bepaling heeft onder meer tot gevolg dat inzage in de verslaggeving en de rapporten van de justitiehuizen en van het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht, inclusief bijlagen, niet kan bekomen worden via aanvraag bij die instanties met toepassing van artikel II.40 van het Bestuursdecreet, maar alleen met naleving van de wettelijk voorziene voorschriften voor inzage in het gerechtelijk of strafrechtelijk dossier. Die verslaggeving en rapporten worden immers opgemaakt in opdracht van een gerechtelijke overheid en zijn bestemd om in een gerechtelijk of strafrechtelijk dossier opgenomen te worden.

II. INHOUD

Artikel II.31 van het Bestuursdecreet bevat de algemene principes die gelden voor de toepassing van artikel 32 van de Grondwet binnen de Vlaamse overheid. Het principe dat de openbaarheidsregeling geen afbreuk doet aan dwingende wettelijke of decretale bepalingen die specifieke procedures vastleggen voor het verkrijgen van inzage in of afschrift van bepaalde bestuursdocumenten, wordt daar aan toegevoegd.

Het is geenszins de bedoeling om een nieuwe uitzondering op het openbaarheidsprincipe te creëren. De bepaling strekt er alleen toe te voorkomen dat beroep wordt gedaan op de openbaarheidsregeling om specifieke wettelijke en decretale inzageregelingen te omzeilen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR